

МОВНО-ПРОФЕСІЙНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Третій (доктор філософії)</i>
Галузь знань	<i>12 Інформаційні технології</i>
Спеціальність	<i>122 Комп'ютерні науки</i>
Освітня програма	<i>КОМП'ЮТЕРНІ НАУКИ</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>очна(денна), заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>3 курс, 5 та 6 семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити (120 годин)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік (5 семестр), екзамен (6 семестр)</i>
Розклад занять	<i>Перший тиждень: практична робота, вівторок і четвер, 16:00, on-line Другий тиждень: практична робота, вівторок і четвер, 16:00, on-line</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: д.т.н. Артемчук Володимир Олександрович, контактні дані: volodymyr.artemchuk@pimee.ua Практичні: д.т.н. Артемчук Володимир Олександрович, контактні дані: volodymyr.artemchuk@pimee.ua</i>
Розміщення курсу	<i>Посилання на дистанційний ресурс (Moodle, Google Classroom, тощо): https://classroom.google.com/c/NzlxNDgzNzMxMDA1?cjc=fjtx5sb</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Дисципліна «Мовно-професійні аспекти підготовки наукових публікацій», (ІІІВ1) є вибірковою дисципліною навчального плану підготовки докторів філософії з спеціальності «Комп'ютерні науки» і грає важливу роль у підготовці фахівців.

Метою навчальної дисципліни є формування у аспірантів компетентностей та підготовка науковця, здатного готувати якісні публікації для високо рейтингових наукових видань.

Метою кредитного модуля є формування у аспірантів загальних і спеціальних професійних та системних компетентностей:

- ЗК 02 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 03 Здатність працювати в міжнародному контексті
- ЗК 04 Здатність розв'язувати комплексні проблеми комп'ютерних наук на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів

професійної етики та академічної доброчесності.

– СК 01 Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у комп'ютерних науках та дотичних до них міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з комп'ютерних наук та суміжних галузей.

– СК 02 Здатність застосовувати сучасні методології, методи та інструменти експериментальних і теоретичних досліджень у сфері комп'ютерних наук, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси у науковій та освітній діяльності.

– СК 03 Здатність виявляти, ставити та вирішувати дослідницькі науково-прикладні задачі та/або проблеми в сфері комп'ютерних наук, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

– СК 04 Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти у галузі комп'ютерних наук та дотичні до неї міждисциплінарних проектах, демонструвати лідерство під час їх реалізації.

– СК 05 Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті у сфері комп'ютерних наук

– СК 06 Здатність аналізувати та оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку комп'ютерних наук та інформаційних технологій

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити: навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Цей курс базується на таких забезпечуючих дисциплінах: Сучасні проблеми і тенденції розвитку комп'ютерних наук та інформаційних технологій, філософські проблеми наукового пізнання, фахова іноземна мова.

Постреквізити: Перелік напрямків діяльності, що забезпечуються: науково-технічні публікації за результатами виконаних досліджень, підготовка та захист дисертаційної роботи.

3. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи наукових публікацій (залік)

Тема 1. Види наукових публікацій. Оглядові статті та PRISMA

Тема 2. Структура наукових статей (формат IMRaD)

Тема 3. Написання анотацій та графічних анотацій

Тема 4. Огляд літератури та управління бібліографією

Тема 5. Використання LaTeX для наукового письма (зокрема Overleaf)

Тема 6. Академічні бази даних та наукові профілі дослідників

Модуль 2. Інструменти для публікацій та оцінка наукового впливу (екзамен)

Тема 7. Оцінка наукового впливу та наукометрія

Тема 8. Використання SCImago для оцінки журналів

Тема 9. Етичні питання у наукових публікаціях

Тема 10. Робота з відгуками рецензентів та покращення наукової публікації

Тема 11. Вибір наукових журналів для публікацій

Тема 12. Відкритий доступ та авторське право

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базові

1. Elsevier (2020). Researcher Academy. Доступно: <https://researcheracademy.elsevier.com>
2. Gastel, B., & Day, R. A. (2016). How to Write and Publish a Scientific Paper (8th ed.). Cambridge University Press.
3. Glasman-Deal, H. (2020). Science Research Writing for Non-Native Speakers of English (2nd ed.). World Scientific Publishing.
4. Katz, M. J. (2018). From Research to Manuscript: A Guide to Scientific Writing (2nd ed.). Springer.
5. Lamport, L. (2019). LaTeX: A Document Preparation System (3rd ed.). Addison-Wesley Professional.

Додаткові

6. Collins, J. (2019). Effective Scientific Writing: An Advanced Learner's Guide to Better English. Royal Society of Chemistry.
7. Elsevier (2021). Guide for Authors. Доступно: <https://www.elsevier.com/authors>
8. Peat, J., & Elliott, E. (2020). Scientific Writing: Easy When You Know How. BMJ Books.
9. Singh, A., & Singh, A. (2017). Writing and Publishing a Scientific Research Paper. Springer.
10. Wallwork, A. (2016). English for Writing Research Papers (2nd ed.). Springer.

Інтернет-ресурси

11. Google Scholar [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://scholar.google.com.ua>
12. Scopus [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.scopus.com>
13. Web of Science [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.webofscience.com>
14. ORCID [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://orcid.org>
15. PRISMA Statement [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.prisma-statement.org>
16. SCImago Journal & Country Rank [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.scimagojr.com>
17. Overleaf [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.overleaf.com>
18. Mendeley Reference Manager [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.mendeley.com>
19. Zotero [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.zotero.org>
20. Committee on Publication Ethics (COPE) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://publicationethics.org>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Практичні заняття

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість ауд. годин
1	2	3
Модуль 1. Основи наукових публікацій (залік)		
1	<i>Практична робота 1. Ознайомлення з різними типами наукових публікацій. Аналіз оглядових статей за методологією PRISMA. Завдання: Кожен здобувач обирає кілька оглядових статей, аналізує їх відповідно до стандартів PRISMA, і робить коротку презентацію ключових елементів методології. Література: 2, 3, 11, 15</i>	6

2	<p>Практична робота 2. Розробка структури наукової статті за форматом IMRaD.</p> <p>Завдання: Здобувачі пишуть короткий опис (по 2–3 речення) для кожного розділу (Вступ, Методи, Результати, Обговорення) для потенційного дослідження.</p> <p>Література: 2, 3, 4, 11</p>	6
3	<p>Практична робота 3. Написання анотації та створення графічної анотації до статті.</p> <p>Завдання: Здобувачі пишуть текстову анотацію для короткої статті та створюють графічну анотацію, що візуально представляє основні дані.</p> <p>Література: 2, 3, 6, 11</p>	6
4	<p>Практична робота 4. Використання бібліографічних менеджерів (Mendeley, Zotero) для управління джерелами.</p> <p>Завдання: Здобувачі завантажують вибрані статті до бібліографічного менеджера, формують бібліографію у різних стилях.</p> <p>Література: 2, 3, 6, 7, 18, 19</p>	6
5	<p>Практична робота 5. Створення наукового документа в LaTeX з використанням Overleaf.</p> <p>Завдання: Здобувачі створюють документ у LaTeX на платформі Overleaf, додають розділи, таблиці, формули та список літератури.</p> <p>Література: 4, 5, 17</p>	6
6	<p>Практична робота 6. Створення та оновлення наукових профілів у Google Scholar та ORCID.</p> <p>Завдання: Кожен здобувач створює або оновлює профіль на ORCID, підключає свої статті, переглядає цитування в Google Scholar.</p> <p>Література: 2, 3, 7, 11, 12, 13, 14</p>	6
Модуль 2. Інструменти для публікацій та оцінка наукового впливу (екзамен)		
7	<p>Практична робота 7. Ознайомлення з основними наукометричними показниками: h-індекс, імпакт-фактор.</p> <p>Завдання: Аналіз наукометричних показників здобувача або колег за допомогою Google Scholar.</p> <p>Література: 2, 3, 11, 12, 13</p>	6
8	<p>Практична робота 8. Використання SCImago для оцінки журналів у галузі дослідження.</p> <p>Завдання: Пошук і аналіз журналів за допомогою SCImago, оцінка якості за SJR та квантилями.</p> <p>Література: 2, 3, 7, 16</p>	6
9	<p>Практична робота 9. Аналіз етичних аспектів у наукових публікаціях на основі стандартів COPE.</p> <p>Завдання: Кожен здобувач аналізує один випадок порушення етики в наукових публікаціях, обговорює рішення за принципами COPE.</p> <p>Література: 3, 8, 18, 20</p>	6

10	Практична робота 10. Робота з відгуками рецензентів та покращення наукової публікації. Завдання: Здобувачі пишуть відповідь на умовну рецензію, пропонують покращення для статті. Література: 2, 3, 7	6
11	Практична робота 11. Оцінка наукових журналів для вибору публікації. Завдання: Аналіз журналів за імпаکت-фактором та наукометричними показниками для вибору оптимального для публікації журналу. Література: 2, 3	6
12	Практична робота 12. Огляд політик відкритого доступу та авторських ліцензій. Завдання: Кожен здобувач обирає відповідну ліцензію для свого дослідження і обґрунтовує вибір. Література: 8, 20	6
	Разом	72

6. Самостійна робота аспіранта

№ з/п	Назви тем і питань, що виносяться на самостійне опрацювання та посилання на навчальну літературу	Кількість годин СРС
1	2	3
Модуль 1. Основи наукових публікацій (залік)		
1	Дослідження наукових статей у вибраній галузі, порівняння оглядових статей з оригінальними дослідженнями, аналіз структури. Підготовка до практичної роботи. Література: 2, 3, 11, 15	4
2	Аналіз структури наукових статей у форматі IMRaD, ознайомлення з публікаціями у своїй галузі. Підготовка до практичної роботи. Література: 2, 3, 4, 11	4
3	Практикування написання анотацій до власних досліджень та створення графічних анотацій. Підготовка до практичної роботи. Література: 2, 3, 6, 11	4
4	Пошук релевантних джерел у Google Scholar та Scopus, створення бібліографії в Mendeley чи Zotero. Підготовка до практичної роботи. Література: 2, 3, 11, 12, 18, 19	4
5	Створення документа у LaTeX на платформі Overleaf. Підготовка до практичної роботи. Література: 4, 5, 17	4
6	Реєстрація та оновлення профілів у Google Scholar, ORCID, аналіз цитувань та наукометричних показників. Підготовка до практичної роботи. Література: 11, 12, 13, 14	4
Модуль 2. Інструменти для публікацій та оцінка наукового впливу (екзамен)		
7	Аналіз наукометричних показників провідних науковців у галузі. Підготовка	4

	<i>до практичної роботи.</i> <i>Література: 11, 12, 13</i>	
8	<i>Вибір журналу для потенційної публікації на основі SCImago, обґрунтування вибору. Підготовка до практичної роботи.</i> <i>Література: 16</i>	4
9	<i>Ознайомлення з етичними нормами та стандартами COPE. Підготовка до практичної роботи.</i> <i>Література: 20</i>	4
10	<i>Аналіз процесу рецензування, підготовка відповіді на рецензію для покращення наукової статті. Підготовка до практичної роботи.</i> <i>Література: 7</i>	4
11	<i>Пошук журналу для власної наукової статті, аналіз характеристик та наукометричних показників. Підготовка до практичної роботи.</i> <i>Література: 12, 13, 16</i>	4
12	<i>Ознайомлення з політиками відкритого доступу наукових видавництв, вибір ліцензії для свого дослідження. Підготовка до практичної роботи.</i> <i>Література: 20</i>	4
	Разом	48

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять

Відвідування лекцій переконливо рекомендується, але штрафних санкцій за пропуски лекцій не передбачено. Відвідування занять комп'ютерного практикуму необхідно в обсязі, достатньому для виконання вимог викладача щодо виконання і своєчасної здачі практичних робіт та індивідуального завдання.

Пропущені контрольні заходи

Практичні роботи можна здавати у відведений за розкладом час як до, так і після встановленого терміну здачі практичної роботи. Додаткові години для здачі індивідуального завдання призначаються викладачем в межах часу практичних занять. За відсутності поважних причин пропуску (медична довідка тощо) штрафні бали не нараховуються.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Аспіранти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: виконані практичні роботи захищаються у відведений за розкладом час.

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силябусу.

Семестровий контроль: залік (після модулю 1) та екзамен (після модулю 2).

Умови допуску до семестрового контролю: мінімально позитивна оцінка за індивідуальне завдання /зарахування усіх практичних робіт/семестровий рейтинг більше 30 балів.

Рейтинг аспіранта з дисципліни складається з двох складових: стартової – призначена для оцінювання заходів поточного контролю впродовж семестру та залікової – призначена для оцінювання окремих запитань (завдань) на заліку і формується з балів, що він отримує за:

- 1) поточний контроль;
- 2) виконання індивідуальних завдань для самостійної роботи;
- 3) відповідь на екзамені.

1. Практичні заняття

Ваговий бал – 10 за кожен практичну роботу. Максимальна кількість балів на всіх практичних заняттях (для кожного модулю) дорівнює $10 \cdot 6 = 60$ балів.

2. Індивідуальне завдання

Кожний аспірант виконує індивідуальні завдання для самостійної роботи, яке передбачає використання всього матеріалу, що вивчається в рамках курсу. Ваговий бал – 20 за всю самостійну роботу для кожного модулю.

3. Відповідь на заліку/екзамені

Кількість балів по відповіді на кожне питання визначається викладачем з врахуванням складності питання та якості відповіді. Максимальна кількість балів 20.

Штрафні та заохочувальні бали:

– за виконання завдань із удосконалення дидактичних матеріалів з дисципліни надається від 2 до 5 заохочувальних балів.

Розрахунок шкали (R) рейтингу

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру (модулю) складає:

$$RC = 60 + 20 + 20 = 100 \text{ балів}$$

Для отримання аспірантом відповідних оцінок (ECTS та традиційних) його рейтингова оцінка *R* переводиться згідно з таблицею відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

1. Існує можливість зарахування сертифікатів проходження дистанційних чи онлайн курсів за тематикою дисципліни «Мовно-професійні аспекти підготовки наукових публікацій».
2. Застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються наступними методами і технологіями:
 - кредитно-модульна технологія навчання;

– особистісно-орієнтовані (розвиваючі) технології, засновані на активних формах і методах навчання («аналіз ситуацій», ділові, імітаційні ігри, дискусія, експрес-конференція, навчальні дебати);

– інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи аспірантів (електронні презентації для лекційних занять, використання аудіо- та відео-підтримки навчальних занять, розробка і застосування на основі комп'ютерних і мультимедійних засобів творчих завдань, доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей).

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено: д.т.н., ст.наук.співр. Артемчуком Володимиром Олександровичем

Ухвалено: : Вченою радою ІПМЕ ім. Г.Є. Пухова НАН України (протокол №10 від 26.09.2024 р.)